

Kä piath ke tiët de rot në COVID në thukuul yiic

Wël ke lëk enoŋ bëi

Anyicku menë ke bï mïth ke thukul tō etök yōn de piöc e kë piath arëët në biäk de piöc, cil ku guöp löyum enoŋ mïth ke thukul. Në ye tēëm kån wo ŋot ke wo bï luui në kä juëc bï wook cök tēëu guöp löyum enoŋ mïthkuwōn ke thukul ku ye të yenë piöc thïn piath nōŋ kony looi thïn.

Rëërë baai na cïi guöp piöl

- Na tō menhdu ke cïi guöp piöl, aba dhil cök tō baai. Na tō ke kä nyooth COVID-19 agut na ke cak aa kä kor, yeen abï athëm de COVID dhiil looi ku tō ke mec rot wei enoŋ kōc kōk.
- Menhdu abï dhiil dhuk thukulic elantōŋ cï athëmden cï luöi yeen bën ke cïn tuaany cï yök ku tō ke cïn kä nyooth tuaany.
- Na cï menhdu yök ke nōŋ COVID-19, gätë kë cï yök nyooth tuaany piny enoŋ Ajuieer de Niiu Thawuth Welith (Service NSW), cök mec rot wei enoŋ kōc kōk në nïn ke 7 ku biōth löōŋ ke ajuieer de kä ke pial e guöp de Niiu Thawuth Welith.

Tuōm

- Tuōm në wēl ye guöp gël në COVID-19 ku atuōr (juäi) yen ke dhöl piath bï yïn rot gël, paandu ku kōmiōniti. Tuōm e dhöl piath cïn këreec ye bëi ku luōi yen luui aril ago ajuieer ye guöpdu gël yiëk kuōny në tueny tueny ye bairäth keek bëi.
- Dupiöc kedhia tō në yän tō në thukul thëer dhia nyic keek në baai ebën (aa cïe thukuul looi thook peei) ku mïth ke thukul aa ye lëk keek ecök menë apiath bikë kem bï ke tuōm bï luöi keek dhiil muk në kenhïim bï pial e gupken gël. Dupiöc kedhia lui në thukuul loi thook peei aa ye keek wïc bï keek toom arak rou në wēl ye guöp gël në COVID-19 bï mïthkuwōn ke thukul tō e ke lëu bï tuaany rilic arëët keek dōm na cïkë thiäak kenë COVID-19.

Kōc cï thiäak arëët kenë raan tuaany

- Mïth ke thukul cï keek yök e ke cï thiäak arëët kenë raan tuaany aa lëu bikë lo në thukulic e të cenë thukul lëk ku cï athëm de COVID-19 ye looi në nïn ke 5 yiic në miäk thok ebën ke kek këc lo thukulic ye bën ke cïn tuaany nyooth.
- Mïth ke thukul de rou (thëkandari) aa bï alanh ye thok ku wum kum dhiil ceŋ e ke të ciëm kek ka të looi kek riadha yetök. Mïth ke thukul tueeŋ (përaimeri) aa ye keek lëk menë apiath bikë alanh ye thok ku wum kum ya ceŋ e ke të ciëm kek ka të looi kek riadha yetök.
- Acïn mïth ke thukul cï keek yök e ke cï thiäak arëët kenë raan tuaany bï keek puöl bikë lo yän nōŋ yiic kä ril yiic lëu bï tuöl thïn cït keny yenë kōc nin wei wakōu ka kä ke keny de thukul ye keek looi ayeer.
- Mïth ke thukul tō në thukuul loi thook peei ku ajuir ke kuōny aa cïi bï lo në thukulic të tō kek e kek cï thiäak arëët kenë raan tuaany ku aa bï keek kuōny bikë piöc të mec në kaam tō kek të yenë raan cök mec rot wei enoŋ kōc kōk.

Athëem ke antijin cek yiic

- Athëem ke antijin cek yiic aa bī dhiil keek looi na tō mēnhdu ke kā nyooth COVID-19 agut na ke cak aa kā kor, ka nē akōl thok ebēn na tō nē thukulic ke cī thiäak arëet kenē raan tuaany.
- Na cī mēnhdu yök ke nōŋ COVID-19, ke yeen aciī bī dhiil lo thukulic agut tē bī kaamden tō yen tē yenē raan tuaany rōt mēc wei enōŋ kōc kōk thōk ku tō ke cīn kā nyooth tuaany. Kā nyooth athëem ke antijin cek yiic aa bī keek gāt piny enōŋ Ajuieer de Niiu Thawuth Welith (Service NSW).
- Na cī athëem ke mēnhdu yök ke cīn tuaany tō ku ŋot ke nyooth kā ke tuaany, ke yeen aciī bī dhiil lo nē thukulic agut tē bī yen tō ke cīn kē nyooth tuaany.
- Dupiöoc ku mīth ke thukul aa bī thukulden keek yiëk 1 (tōŋ) de duöt de kīth ke 5 ke athëm de antijin cekic nē kaam tueeŋ e jōckē Term 3 (Tëëm de 3). Dupiöoc ku mīth ke thukuul looi thook peei ku akutnhīim ke kuōony aa bī thukulden keek yiëk duut ke 2 ke kīth ke athëm de antijin cekic ke 5 nē kaam tueeŋ jōckē Term 3 (Tëëm de 3).
- Thukuul aa bī kā ke athëem ke antijin cek yiic tōöu nē thukulic benē ke nē wēt de athëem ke nyin tiëët bī keek ya looi tē tulē tuaany.

Yäijjin ku nyæi ku lök de anyuōon ku acuol

- Aye lëk mīth ke thukul mēnē ke apiath bikē kecin ya look nē thabuun eluōöt ku bikē kā wēn ye kōc gēl ya muk tē wicē keek thīn.
- Akōl de lök ku nyæi de anyuōon ku acuol cī juakic abī luui nē yān ye keek jak ku kā thōny nhīim, ciin ke thīk ke yōöt, yān yenē kāŋ tōöu thīn, yān yenē mac tuaany ku luōŋ ke dhöl yenē ke yith nhial nē yōt ku yān yenē ke cath thīn.

Aliir yōöt

- Aliir (yom ye yōt cōk lir) locāi e tōŋ tō tueŋ rilic ye aliir yāth yōt bī bēn de tuaany cōk koor.
- Nē kaam de pēi cī piny bēn ke cī liæer, tuuc yenē piny moor abī luui kenē nē dhöl yenē ke aliir yāth yōt bī aliir tō ke loyum nē kōc gup.
- Yān lääu kedhia tō nē thukuul ke akuma yiic aa cī keek caar bī nyic mēnē ke bēn de aliir yōt ku kā ye aliir dhiimic aa ye keek tääu tē wicē keek thīn.
- Bī kōc luui nē yān tō nē biäk ayeer aa bī ŋot ke benē ke luui nē keek tē lēu en rōt.

Alëth ye thok ku wum kum

- Ciēŋ de alanh ye thok ku wum kum aye lëk kōc bikē dhiil ya looi tē lēu en rōt enōŋ dupiöoc ku mīth ke thukul tō nē yān ke thukul thæer dhia nyic nē baai ebēn, ku tōŋ tueeŋden aye yān tō nē biäk thīn ku nē kā kōk yenē lo yōt de aliir ku bī raan rōt mēc wei enōŋ kōc kōk cīe rōt ye lēu.
- Alëth ye thok wum kum aye keek wic bī keek ceŋ nē dupiöoc kedhia lui kenē mīth ke thukul tō arëet e ke lēu bī tuaany rilic arëet keek dōm na cī COVID-19 keek dōm.
- Aye lëk kōc ecōk mēnē ke ciēŋ de alanh ye thok ku wum kum apiath enōŋ kōc nēm, tōŋ tueeŋden e tē bī kek rōm piny kenē mīth ke thukul tō e kek lēu bī tuaany rilic arëet keek dōm na cī COVID-19 keek dōm.
- Ciēŋ de alëth ye thok ku wum kum aye wic enōŋ mīth ke thukul tē tō kek nē biäk thīn enōŋ mīth ke thukul tō e kek cī thiäak kenē raan tuaany tō nē Year 7 (Dhöl de 7) ku le nhial ku ye lëk mīth ke thukul lik runken mēnē ke apiath bikē looi.

Alëth ye thok ku wum kum ñoot

- Aye lëk kòc ecök menë ke ciëñ de alanh ye thok ku wum kum apiath enoñ mïth ke thukul kedhia në nin yiic ke 3 biöth pial cï kek pial thïn në döm de COVID-19.

Kòc nëm

- Kòc nëm aa lëu bïkë lo gæeth ke thukuul yiic agut na cækë tō e ke cï keek toom ka kenë keek toom.
- Aye lëk kòc nëm kedhia ecök bïkë alanh ye thok ku wum kum dhiil ceñ, ku tōñ tueenjen e tē tō kek në biäk thïn ka tē bï raan röt mec wei enoñ kòc kök cïi röt lëu, ku tē bï kek röm piny e kek thiääk kenë mïth ke thukul.
- Kòc nëm në thukuul yiic në kã loi thook peei bï keek looi, agut cï kòc ke luoi ku kòc kony kòc në luoi cinic ariop, aa bï alanh ye thok ku wum kum dhiil ceñ na bïkë röm piny e ke thiääk kenë mïth ke thukul.
- Kòc nëm ye lo thukulic e ke ye kòc cï thiääk arëet kenë raan tuaany, aa ye keek wïc bïkë thukul lëk ku biöthkë löönj cï keek bëi bei, noñ yiic yïi ciëñ de alanh ye thok ku wum kum tē tō kek në biäk thïn. Kòc nëm tō e kek ye kòc cï thiääk arëet kenë raan cï tuaany aa cïi lëu bïkë lo në thukuul yiic në wët de kã cï keek lueel.

Kã looi keek

- Cäär yenë kãril yiic lëu bïkë tuöl në biäk de kã ke pial e guöp caar yiic ku kã ye kòc yöm aa bï keek mat në lon de ajuieer de kã bï keek looi, noñ yiic yïi keny yän ayeer ku keny yenë kòc lo niin wei waköu.
- Abï lëk mëdhiëth ku dumuuk bïkë kãrilic lëu bï tuöl nyic ku bïkë dhiil gam në kã kök bï keek looi.

Të yenë kã cï tuöl tē tō kòc thïn luoci thïn

- Thukuul aa bï yaa luui kenë dïpäätmën de Ajuieer de kã ke Pial e Guöp (Health), akutnhom de kòc lui kenë Ajuieer de Gël ku Guöp Loyum de Dupiöök bïkë kã ye tuöl tē tō thïn thany nhiim apiath, noñ yiic döm de tuaany ye bairäth bëi.
- Në kã kök ye tuöl yiic, thukuul aa lëu bïkë löönj kök mat thïn në kaam cekic agokë döm de tuaany biöth cök, noñjic bï kòc wïc bïkë ceñ në alanh ye thok ku wum kum, gäau de kã looi keek wën cïi tō tueenj kã bï keek cök lik ku bï akutnhim kök loi thook peei yök bïkë piöc tē mec.

Piöc tē mec

- Dïpäätmën (de Piöc) e ñot ke juir kã ke piöc në dhöl ye dijital (digital) bï mïth ke thukul wïc bïkë piöc tē mec kuony.

Ba wël kök ke lëk yök, nem education.nsw.gov.au/covid-19/advice-for-families

Ajuieer de wëer de thok në telepuun

Na wïc wël kök ke lëk ke yï cöl bány de thukuldu. Na wïc raan de wëer de thok bï yïin kuony në kãkuöön ke thiëc ke yï cöl Ajuieer de Wëer de Thok në Telepuun tō 131 450 ku thiëc raan de wëer de thoñdu. Lëkkë raan lui në telepuun namba wïc ba cöl, ku raan lui në telepuun abï raan de wëer de thok bëi në laanyic bï yïin kuony në jam ba looi. Acïn wëu bï keek thiëc yïin në ye ajuieer kãn.

Akuma de Niu Thawuth Welith alui arëet bï kã ye keek looi në thukuul yiic bïkë ñot e ke cath në kaam tëëu yen gël ku guöp loyüm de mïth ke thukul ku dupiöök ku kòc lui në thukulic cök ye kē tō tueenj arëet.